

Sparbarometer

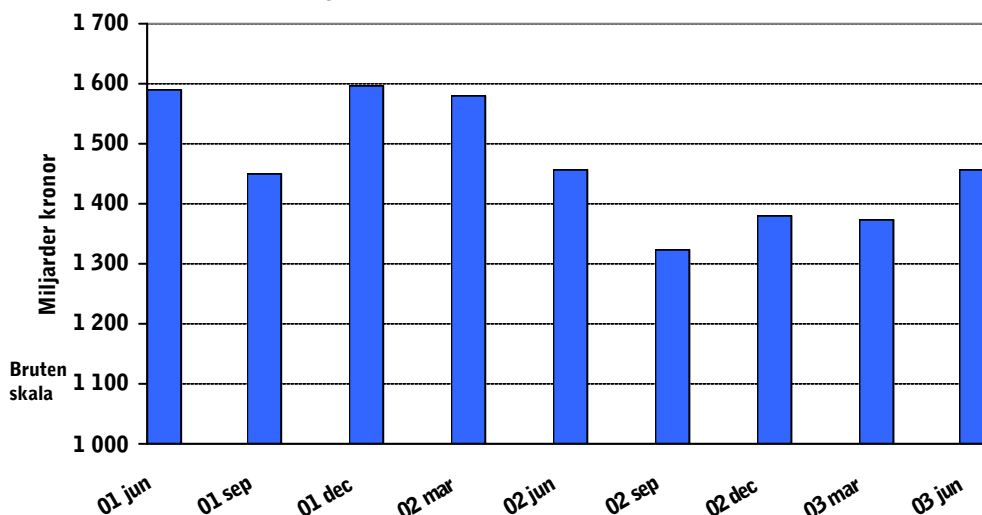
Andra kvartalet 2003

Sparbarometern visar hushållens finansiella sparande och skuldsättning över tiden och hur detta sparande fördelats mellan olika sparformer. Den ger dock ingen fullständig bild av förmögenheten, eftersom statistiken bara visar det finansiella sparandet och de finansiella tillgångarna – bankinlåning, pensionsförsäkringar, fonder etc. Hushållens investeringar i bostäder och i andra reala tillgångar finns alltså inte med, men måste beaktas i en samlad bedömning av hushållens förmögenhetsutveckling och skuldsättning.

Hushållens finansiella förmögenhet och skuldkvot

Årets andra kvartal innebar en ökning av hushållens finansiella nettoförmögenhet som återhämtat sig efter den märkbara nedgången under 2002. Bakom värdeökningen ligger börsuppgången och hushållens måttliga ökning av sin skuldsättning.

**Hushållens finansiella nettoförmögenhet vid kvartalsslut
(inkl. kollektiva försäkringar) 2001 kv. 2 - 2003 kv. 2**

Skuldkvoten (finansiella skulder i förhållande till finansiell förmögenhet) ökade successivt under 2000-2002, från en mycket låg nivå 1999 då börsvärdena stod på topp. Det senaste året har dock skuldkvoten legat ganska stabilt på en nivå kring 60 procent. Den ökade skuldkvoten har i huvudsak berott på vikande börsvärden och en stadigt ökad skuldsättning.

Det andra kvartalet 2003 kan man dock konstatera en minskning av skuldkvoten med två procentenheter jämfört med kvartalet före, eftersom ökningen av tillgångsvärdena var större än skuldökningen (4,2 respektive 2,3 procent).

Ställning

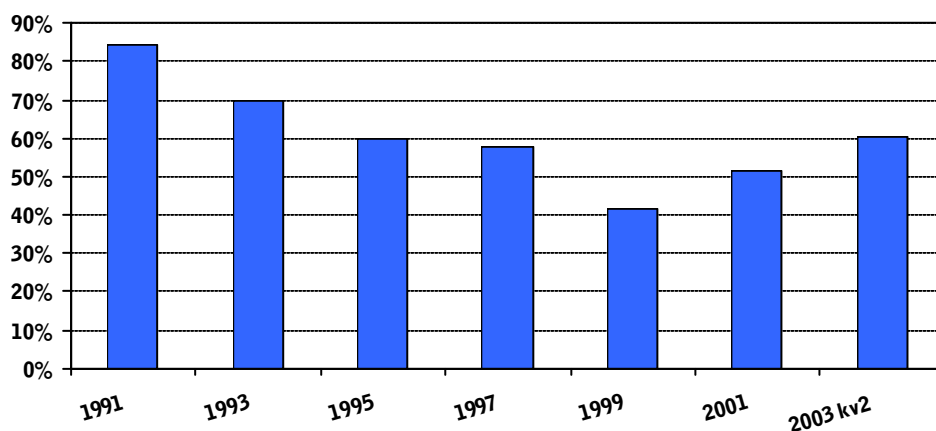
Miljarder kronor	01 jun	01 sep	01 dec	02 mar	02 jun	02 sep	02 dec	03 mar	03 jun
Finansiella tillgångar	2 352	2 228	2 385	2 367	2 250	2 124	2 199	2 186	2 278
Inkl. kollektiva försäkringar ^{*)}	2 762	2 644	2 821	2 822	2 725	2 614	2 703	2 721	2 835
Skulder	1 170	1 192	1 223	1 241	1 267	1 290	1 321	1 346	1 377
Finansiell nettoförmögenhet	1 182	1 036	1 162	1 125	983	834	878	840	901
Inkl. kollektiva försäkringar	1 592	1 452	1 598	1 581	1 458	1 324	1 382	1 375	1 458
Skuldkvot ^{**)}	0,50	0,54	0,51	0,52	0,56	0,61	0,60	0,62	0,60
Inkl. kollektiva försäkringar	0,42	0,45	0,43	0,44	0,46	0,49	0,49	0,49	0,49

^{*)} Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

^{**)} Finansiella skulder i förhållande till finansiella tillgångar exkl. kollektivt försäkringssparande.

Man kan notera att skuldökningen sedan 1999 framstår som mer blygsam när den relateras till hushållens disponibla inkomster (d.v.s. inkomster efter skatt) än när den som ovan relateras till tillgångsvärdena. Detta förklaras av att utvecklingen av de disponibla inkomsterna under senare år generellt varit mer gynnsam än utvecklingen av de finansiella tillgångsvärdena. Bilden av utvecklingen sedan 1999 är en ökning av skulderna relativt disponibelinkomsterna, men där ökningen successivt blivit mindre.

Hushållens finansiella skuldkvot (exkl. kollektiva försäkringar) 1991 - 2003 kv2

Hushållens finansiella nyckeltal

Miljarder kronor, ultimo december	1999	2000	2001	2002	03 jun ^{*)}
Hushållens disponibla inkomster	1010	1049	1098	1173	1207
Finansiella tillgångar	2464	2362	2385	2199	2278
i procent av disponibla inkomster	244	225	217	187	189
Inkl. kollektiva försäkringar ²⁾	2818	2759	2821	2703	2835
i procent av disponibla inkomster	279	263	257	230	235
Skulder	1031	1123	1223	1321	1377
i procent av disponibla inkomster	102	107	111	113	114
Finansiell nettoförmögenhet	1433	1239	1162	878	901
i procent av disponibla inkomster	142	118	106	75	75
Inkl. kollektiva försäkringar ²⁾	1787	1636	1598	1382	1458
i procent av disponibla inkomster	177	156	146	118	121

*) Den disponibla inkomsten 2003 bygger på Konjunkturinstitutets prognos.

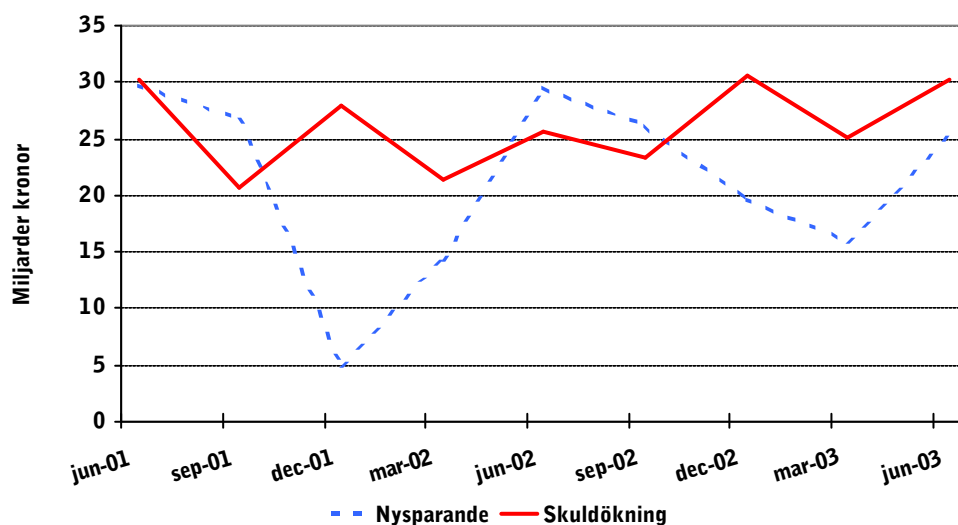
Kursfallen på aktiemarknaden har kraftigt försämrat hushållens nettoförmögenhet under den senaste treårsperioden. Efter en viss återhämtning mot slutet av 2002 inleddes 2003 med nya kursfall. Under årets andra kvartal vändes detta i en uppgång, samtidigt som skulderna bara ökade marginellt. Läget vid halvårsskiftet blir därmed i stort oförändrat jämfört med läget i början av året.

Hushållens nysparande och skuldökning

Nysparande under perioden	2001			2002				2003	
Miljarder kronor	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.
Nysparande, brutto	29,74	26,72	4,98	14,29	31,57	26,78	22,57	17,16	25,20
Inkl. kollektiva försäkringar	47,59	41,87	21,25	33,87	49,52	40,46	33,84	35,57	46,61
Skuldökning, brutto	30,23	20,63	28,01	21,45	25,67	23,36	30,63	25,19	30,18
Nysparande, netto	-0,49	6,09	-23,03	-7,17	5,90	3,42	-8,07	-8,03	-4,97
Inkl. kollektiva försäkringar	17,36	21,24	-6,76	12,42	23,85	17,10	3,20	10,38	16,43

Uppgången under det andra kvartalet 2003 innebär att den nedåtgående tendensen för nysparande som präglade de tre föregående kvartalen bröts. Samtidigt kan konstateras att nysparandet motsvarar ett genomsnitt för de fyra kvartalen dessförinnan. Orsaken till uppgången under andra kvartalet kan alltså vara tillfälliga faktorer, men kan också ses i ljuset av den svaga konsumtionsutvecklingen under våren, som bl.a. Konjunkturinstitutet (KI) noterat ¹. Även börsuppgången kan ha bidragit till ett ökat sparintresse. Noteras kan dock att skuldökningen fortfarande är större än nysparandet, även om skillnaden minskar jämfört med de två tidigare kvartalen.

Hushållens nysparande brutto och skuldökning brutto
kvartalsvis, 2001 kv. 1 - 2003 kv. 1

¹ Se Konjunkturläget juni 2003

Sparformernas utveckling

Hushållens nysparande fördelat på sparformer

Transaktioner under perioden	2001			2002				2003	
	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.
Miljarder kronor									
Försäkringssparande, individuellt ^{*)}	17,9	8,1	13,4	11,6	11,6	8,0	9,3	5,4	5,2
Aktier	-5,7	-0,7	-4,8	-7,3	3,6	3,2	5,2	-8,6	0,0
Fonder	5,1	-1,0	7,9	6,1	2,4	1,9	6,7	3,4	6,5
Därav svenska fondandelar	1,1	-3,6	2,1	2,3	-0,5	-2,1	1,7	-1,1	2,1
Därav utländska fondandelar	4,0	2,6	5,7	3,8	2,9	4,0	5,0	4,5	4,4
Bankinlåning ^{**)}	13,8	28,2	-18,1	12,1	11,6	15,7	-2,7	14,9	14,5
Obligationer	-4,3	-7,8	0,6	-3,8	3,6	-0,8	-0,8	4,3	-2,0
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	2,9	-0,1	6,0	-4,5	-1,2	-1,2	4,8	-2,3	1,1
Totalt	29,7	26,7	5,0	14,3	31,6	26,8	22,6	17,2	25,2

^{*)} Beräkningsmetoden har under 2002 ändrats från att tidigare haft bolagsnivån som bas till att nu utgå från försäkringsgren.

Statistiken på försäkringssparandet för 2002 är preliminärt och kommer att revideras under 2003.

^{**)} Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

Försäkringssparandet fortsatte minska sin andel av nysparandet även det andra kvartalet 2003, vilket är fjärde kvartalet i rad. Samtidigt ligger bankinlåningen kvar på en hög nivå. En uppgång kan också noteras för fondsparandet.

Hushållens finansiella portfölj

Ställning samt andelar

Miljarder kronor

Försäkringssparande, individuellt

procent

Aktier

procent

Därav svenska aktier

procent av aktier

Därav utländska aktier

procent av aktier

Fonder

procent

Därav svenska fonder

procent av fonder

Därav utländska fonder

procent av fonder

Bankinlåning

procent

Obligationer

procent

Sedlar, mynt och lån till finanssektorn

procent

Totalt finansiella tillgångar

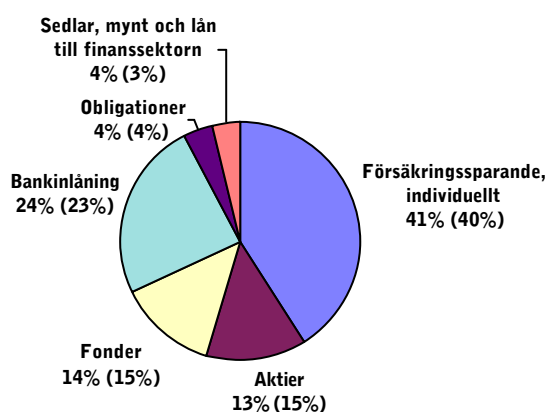
Portföljandelar totalt, procent

	98 dec	99 dec	00 dec	01 dec	02 jun	02 sep	02 dec	03 mar	03 jun
Försäkringssparande, individuellt	560	733	800	889	912	920	927	932	938
procent	29	30	34	37	41	43	42	43	41
Aktier	390	571	484	418	326	242	286	261	303
procent	20	23	20	18	14	11	13	12	13
Därav svenska aktier	342	472	407	352	272	195	241	224	261
procent av aktier	88	83	84	84	83	81	84	86	86
Därav utländska aktier	47	99	77	66	54	47	45	37	42
procent av aktier	12	17	16	16	17	19	16	14	14
Fonder	347	514	472	413	330	266	287	277	309
procent	18	21	20	17	15	13	13	13	14
Därav svenska fonder	293	452	413	355	277	218	231	216	243
procent av fonder	84	88	88	86	84	82	80	78	79
Därav utländska fonder	55	61	59	57	53	48	56	61	66
procent av fonder	16	12	12	14	16	18	20	22	21
Bankinlåning	430	434	422	486	509	525	522	537	552
procent	22	18	18	20	23	25	24	25	24
Obligationer	164	139	107	97	96	96	95	99	97
procent	8	6	5	4	4	5	4	5	4
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	65	74	77	83	77	76	81	79	80
procent	3	3	3	3	3	4	4	4	4
Totalt finansiella tillgångar	1 956	2 464	2 362	2 385	2 250	2 124	2 199	2 186	2 278
Portföljandelar totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100

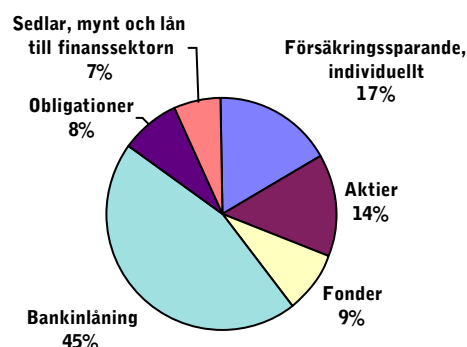
Av tabellen framgår bl.a. att värdet på hushållens aktieportfölj ökat med 16 procent under årets andra kvartal. Den totala värdeökningen för de finansiella tillgångarna var 4,2 procent

Nysparandet under ett enstaka kvartal utgör en blygsam del (1,1 % för årets andra kvartal) av den totala finansiella förmögenheten och har därför normalt ingen större påverkan på fördelningen mellan olika tillgångsslag. Ser man över en längre tidsperiod (se nedan) blir dock förändringarna tydligare.

Hushållens finansiella portfölj 30 juni 2003 (30 juni 2002)

Hushållens finansiella portfölj 31 dec 1991

Den andel av hushållens sparande som direkt och indirekt har anknytning till aktier har sedan toppnoteringen kring millennieskiftet successivt minskat, från dryga 60 procent till 40 procent. För räntesparande (bank, obligationer, räntefonder etc) gäller de omvända siffrorna. En viss uppgång av det aktieanknutna sparandet kan dock noteras för årets andra kvartal. Under 2002 genomförde försäkringsbolagen stora omplaceringar i sina portföljer till förmån för räntebärande placeringar, vilket också påverkar bilden.

Aktiesparandets och räntesparandets andelar i portföljen

Miljarder kronor	98 dec	99 dec	00 dec	01 dec	02 jun	02 sep	02 dec	03 mar	03 jun
Aktiesparande *)	991	1418	1325	1242	990	754	822	788	861
procent av portfölj	54	61	60	56	47	38	40	39	41
Räntesparande **)	848	904	886	977	1097	1207	1208	1231	1249
procent av portfölj	46	39	40	44	53	62	60	61	59
Totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100

*) Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

**) Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 40% av individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 50% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas 60%.

Det direkta ägandet i aktieportföljen

Miljarder kronor	98 dec	99 dec	00 dec	01 dec	02 jun	02 sep	02 dec	03 mar	03 jun
Direktägda aktier	390	571	484	418	326	242	286	261	303
Total aktieportfölj *)	991	1418	1325	1242	990	754	822	788	861
Andel av total aktieportfölj, procent	39	40	37	34	33	32	35	33	35

*) Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

Om statistiken

Underlag till Sparbarometern görs av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Finansinspektionen. Syftet är att snabbt ge en preliminär kalkyl över hushållens finansiella sparande och förmögenhet kvartalsvis. Publiceringen sker inom fem till sex veckor efter kvartalsskifte på Finansinspektionens hemsida, www.fi.se. Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom en månad efter kvartalsskifte.

Sparbarometern bygger på samma begrepp som finansräkenskaperna, vilka är en del av nationalräkenskapssystemet och som styrs av internationella regler. Sparbarometern har därigenom samma definitioner som finansräkenskaperna vilket medför att uppgifterna har en god överensstämmelse med de uppgifter om hushållen som senare presenteras i de kvartalsvisa finansräkenskaperna.

Underlagen till Sparbarometern på SCB:s hemsida:

www.scb.se/statistik/fm0105/fm0105.asp

Finansräkenskaperna på SCB:s hemsida:

www.scb.se/statistik/fm0103/fm0103.asp

Kontaktpersoner

Finansinspektionen:

Hans Bäckström enhetschef

08-787 8080

hans.backstrom@fi.se

SCB:

Christina Ekblom, ekonom

08-506 944 89

christina.ekblom@scb.se

Hans Olsson, ekonom/statistiker

08-506 942 29

hans.olsson@scb.se